

Europese
Commissie

Vaardigheden ontwikkelen voor de arbeidsmarkt

De Riga-conclusies Europese samenwerking op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding 2015-2020

Mensen moeten beschikken over uitstekende vaardigheden als ze een actieve rol willen spelen op de Europese arbeidsmarkt van nu en morgen. Het moderniseren van beroepsonderwijs en -opleiding (VET – vocational education and training) biedt hun de mogelijkheid om gedurende hun hele leven met behulp van flexibele leertrajecten de juiste vaardigheden te ontwikkelen.

In een snel veranderende wereldeconomie zijn het koesteren en goed gebruiken van vaardigheden in hoge mate bepalend voor ons vermogen om innovatie en groei te stimuleren en ons sociale model te behouden. Europa moet zorgen dat de mensen de juiste vaardigheden krijgen, zodat ze een actieve rol kunnen spelen op de arbeidsmarkt en in de samenleving. De Europese Agenda voor nieuwe vaardigheden moet op EU-niveau een bijdrage leveren aan de richting van het beleidsdebat en de EU-landen concrete actie- en samenwerkingsgebieden aanreiken.

Als het gaat om vaardigheden voor de arbeidsmarkt zijn beroepsonderwijs en -opleiding (VET) van groot belang. In verschillende EU-landen blijkt uit prognoses dat er in de toekomst een tekort aan mensen met VET-kwalificaties zal zijn. Toch blijft initieel beroepsonderwijs voor veel jongeren en hun ouders een tweede keuze en slechts een minderheid van de werknemers krijgt de mogelijkheid vaardigheden verder te ontwikkelen. VET wordt pas aantrekkelijker als de mensen vertrouwen hebben in de resultaten en als het leerlingen meer mogelijkheden biedt tot werkervaring en tot stages in het buitenland. Mensen die een VET-programma volgen zouden erkenning moeten krijgen voor de vaardigheden die ze opdoen en degenen die een VET-kwalificatie behalen zouden toegang moeten kunnen krijgen tot hogere onderwijs- of opleidingsniveaus. Dit vereist nauwe samenwerking tussen bedrijfsleven, hoger onderwijs en onderzoek.

De Riga-conclusies:

5 doelstellingen om VET te verbeteren

In het kader van het Proces van Kopenhagen kwamen de ministers die verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van beroepsvaardigheden, de Europese sociale partners en de Europese Commissie op 20 juni 2015 in Riga bijeen. De ministers waren afkomstig uit alle EU-landen, kandidaat-lidstaten en EER-landen en de aanwezige sociale partners waren het EVV, BusinessEurope, de UEAPME en het CEEP. Zij hebben met elkaar overeenstemming bereikt over de Riga-conclusies, waarin de „vijf VET-doelstellingen voor de middellange termijn” zijn vastgelegd. Deze kerndoelstellingen vormen de basis van de agenda voor de modernisering van VET voor de periode 2015-2020.

1

Stimuleren van beroepspraktijkvorming, met extra aandacht voor stages, door samenwerking van sociale partners, bedrijven, organisaties en onderwijsinstellingen, en door het stimuleren van innovatie en ondernemerschap.

Beroepspraktijkvorming blijkt bijzonder doeltreffend te zijn bij het ontwikkelen van vaardigheden die van belang zijn voor de arbeidsmarkt. Dat geldt voor zowel sociale vaardigheden als voor vaardigheden die op allerlei verschillende werkplekken van pas komen. Toch volgt maar 25 % van de leerlingen in het initieel beroepsonderwijs een praktijkgericht programma. Er is duidelijk behoefte aan meer kwalitatief goede stages en beroepspraktijkvorming. Dit vereist samenwerking tussen onderwijs- en

De Europese Alliantie voor leerlingplaatsen brengt publieke en particuliere belanghebbenden samen om de kwaliteit, het aanbod en het imago van stages in Europa te verbeteren.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=nl>

Het Europees Pact voor de jeugd ondersteunt de inzetbaarheid van jongeren met behulp van partnerschappen tussen relevante publieke en particuliere belanghebbenden.
<http://www.csreurope.org/pactforyouth>

opleidingsinstellingen en bedrijven en organisaties die actief zijn op de arbeidsmarkt. Dergelijke partnerschappen worden gestimuleerd door de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen en het Europees Pact voor de jeugd.

2

Verder ontwikkelen van mechanismen voor kwaliteitsborging van beroepsonderwijs in overeenstemming met de EQAVET-aanbeveling en op basis van leerresultaten informatie- en feedbackcyclussen opzetten als onderdeel van kwaliteitsborgingssystemen voor I-VET en C-VET.

Werkgevers moeten er in alle landen en sectoren op kunnen vertrouwen dat werknemers daadwerkelijk beschikken over de vaardigheden die hun kwalificaties suggereren. De kwaliteit moet derhalve worden gewaarborgd in alle stadia van VET – ontwikkeling, onderricht, beoordeling, validering en certificering – om te garanderen dat de resultaten goed zijn, voor zowel initieel beroepsonderwijs (I-VET) als permanente beroepseducatie (C-VET). Het

EQAVET-instrument wordt ontwikkeld om de kwaliteit van beroepspraktijkvorming en C-VET beter te ondersteunen en de resultaten die VET op het werk heeft te kunnen volgen.

EQAVET is een netwerk waarin Europese organisaties samenwerken om met behulp van het Europees referentiekader de kwaliteitsborging van VET te ontwikkelen.
www.eqavet.eu

3

Door flexibeler en opener stelsels voor iedereen de toegang tot VET en kwalificaties verbeteren, met name door het bieden van doelmatige en intensieve begeleiding en het valideren van niet-formeel en informeel leren.

Tegenwoordig hebben mensen een brede keuze in de wijze waarop ze hun vaardigheden willen ontwikkelen, van opleidingscentra tot online cursussen, werk, vrijwilligerswerk en andere opgedane ervaring. Mensen kunnen deze

mogelijkheden pas optimaal benutten als aan de juiste voorwaarden wordt voldaan: vaardigheden, hoe ook verworven, moeten worden beoordeeld en gevalideerd en meetellen voor een kwalificatie. De tenuitvoerlegging van de aanbeveling betreffende validering van niet-formeel en informeel leren en de evaluatie van het Europees kwalificatiekader, de Europass en het ECVET-instrument vormen een ondersteuning voor open en flexibele leertrajecten.

In het Europees kwalificatiekader (EQF) zijn acht niveaus van leerresultaten vastgelegd, zodat kwalificaties in alle landen en sectoren beter kunnen worden vergeleken en begrepen.

Het portaal van Europass is, als onderdeel van de Vaardighedenagenda, in ontwikkeling om alle online diensten die vaardigheden en kwalificaties aanbieden te vermelden.

ECVET is het Europees kader voor studiepuntenoverdracht in VET en ondersteunt flexibele leertrajecten.
www.ecvet-secretariat.eu

De **aanbeveling betreffende de validering van niet-formeel en informeel leren** roept op tot nationale regelgeving die het mogelijk maakt dat mensen een verzoek kunnen indienen voor het valideren van vaardigheden die ze buiten het reguliere onderwijs hebben verworven.

4

Een extra stimulans geven aan kerncompetenties in VET-programma's en doeltreffender mogelijkheden bieden om deze vaardigheden via I-VET en C-VET te verwerven of ontwikkelen.

Aan het eind van het initiële onderwijs zou iedereen bepaalde basisvaardigheden moeten hebben verworven die overeenkomen met de acht kerncompetenties van een leven lang leren. Deze vaardigheden en competenties vormen de basis voor verder leren en voor een actief leven in de huidige samenleving en op de arbeidsmarkt. Initiële VET-programma's moeten ervoor zorgen dat de leerlingen naast de specifieke beroepsvaardigheden ook alle kerncompetenties ontwikkelen, met inbegrip van digitale, ondernemers- en op innovatie gerichte vaardigheden. Dit zijn noodzakelijke en nuttige vaardigheden voor iemands loopbaan. Om dit onderwerp aan te pakken wordt het Europees kader van kerncompetenties herzien in de Agenda voor nieuwe vaardigheden voor Europa.

Als onderdeel van de Vaardighedenagenda heeft de Commissie een voorstel gedaan voor een vaardigheidengarantie om laaggekwalificeerde volwassenen, met inbegrip van recent aangekomen immigranten, de mogelijkheid te bieden het niveau van hun basisvaardigheden – leesvaardigheid, rekenvaardigheid en digitale vaardigheden – en zo mogelijk van alle kerncompetenties te verhogen.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1224&langId=en>

5

Invoeren van systematische methodes en mogelijkheden voor de initiële en permanente beroepsontwikkeling van VET-docenten, -opleiders en -mentoren, in zowel de onderwijssituatie als de werksituatie.

De kwaliteit van docenten, opleiders en mentoren blijft een cruciale factor die bepaalt in hoeverre mensen hun vaardigheden ontwikkelen met behulp van onderwijs en opleiding. Goed onderricht is een essentieel onderdeel van de verschillende factoren die tot goede resultaten leiden. Het onderwijzend personeel speelt ook een grote rol in het inspireren en begeleiden van leerlingen. Ze moedigen hen aan om hogere kwalificatieniveaus te halen of de reikwijdte van hun competenties te vergroten.

Het uitwisselen van goede praktijken en wederzijds leren zijn doeltreffende methodes om lidstaten te ondersteunen bij het verbeteren van de kwaliteit van VET-docenten en -opleiders, met name voor wat betreft betere beroepspraktijkvorming en stages.

BIJHOUDEN VAN DE VORDERINGEN

De voortgang van de vijf doelstellingen voor de middellange termijn wordt gevolgd met ondersteuning van het Cedefop, het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding, dat Europese en nationale ontwikkeling in beroepsopleiding en -opleiding analyseert, en de Europese Stichting voor de beroepsopleiding, dat ondersteuning biedt aan de ontwikkeling van menselijk kapitaal in overgangslanden.

Meer informatie

Beroepsopleiding en -opleiding (Europese Commissie):
http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/index_nl.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1146&langId=en>

Het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding:

<http://www.cedefop.europa.eu/nl>

De Europese Stichting voor de beroepsopleiding:

<http://www.etf.europa.eu/web.nsf/pages/ETF-NL>